

Gebiedsgerichte Werking

**Samen
werken aan**

de Gentse kanaaldorpen

Nota November 2005

INLEIDING	1
WIL JE MEEDENKEN OVER DE GENTSE KANAALDORPEN?	2
HOE KAN JE REAGEREN OP DEZE BROCHURE?	3
IN WELKE DEELGEMEENTE LEVEN WE?	5
EEN STUKJE GESCHIEDENIS	10
...BRENGT ONS NAAR VANDAAG	14
WONEN	14
LEVEN, ONTMOETING EN CULTUUR	16
GROEN	19
MILIEU	21
VERKEER	23
ONDERWIJS	27
VOORZIENINGEN, ZORG EN OPVANG	28
ECONOMIE EN WERK	29
VRAGENLIJST: "ZEG JE GEDACHT OVER JE DEELGEMEENTE!"	31
KAArt VAN DE DEELGEMEENTE	33

INHOUDSOPGAVE

Spanjeveerbrug bij de jachthaven aan de Moervaart

We willen eerst duidelijk schetsen wat het verschil is tussen de Gebiedsgerichte werking van de Stad Gent en het Project Gentse Kanaalzone.

De geïntegreerde aanpak binnen het **Project Gentse Kanaalzone** is uniek en essentieel bij de verdere ontwikkeling van de volledige kanaalzone. Het werkingsgebied van het Project Gentse Kanaalzone is de **gehele kanaalzone dus zowel grondgebied Gent als Evergem en Zelzate**.

Het Project Gentse Kanaalzone richt zich in de eerste plaats op de afstemming van de haven- en industriële activiteiten met de stedelijke activiteiten.

Indien je **vragen** hebt over een **aantal groot-schalige werken** zoals de (her)inrichting van de knooppunten van de R4, de inrichting van de koppelingsgebieden... neem je best contact op met het **Projectbureau Gentse Kanaalzone**.

Indien je **vragen** hebt over het lokale gemeenschapsleven in de Gentse kanaaldorpen, de heraanleg van een lokale weg in een Gents kanaaldorp ... neem je best contact op met de Gebiedsgerichte werking van de stad Gent. Onze coördinaten vind je op de volgende bladzijden.

De **Gebiedsgerichte werking** van de Stad Gent ontwikkelt dus **enkel een programma voor de kanaaldorpen op grondgebied Gent**: Sint-Kruis-Winkel, Mendonk en Desteldonk. Het programma van de Gebiedsgerichte werking speelt in op lokale behoeften in deze Gentse kanaaldorpen. Alle nieuwe initiatieven in de Gentse kanaaldorpen moeten wel passen in het eerder genoemde strategisch plan voor de Gentse haven dat als kader wordt gebruikt voor de verdere ontwikkeling van de Gentse kanaalzone én de Gentse kanaaldorpen.

INLEIDING

Voor de ruime kanaalzone bestaat er al een voorstel van strategisch plan (Wel-varende Kanaalzone) waarin wordt aangegeven hoe de Kanaalzone er op langere termijn zal uitzien en met welke randvoorwaarden daarbij rekening wordt gehouden. Meer informatie hierover vind je op www.gentsekanaalzone.be (onder publicaties en links) of kan je opvragen bij het Projectbureau Gentse Kanaalzone op telefoonnummer 09 267 84 48.

De **Gebiedgerichte werking** richt zich voor de opmaak van haar **programma** enkel op de **Gentse kanaaldorpen** (Sint-Kruis-Winkel, Mendonk en Desteldonk).

Wil je meer weten over de Gentse kanaaldorpen? Wil je meedenken over de sterke kanten en de knelpunten van de Gentse kanaaldorpen? Wil je meepraten over maatregelen en werkpunten voor de Gentse kanaaldorpen? Dan is deze nota iets voor jou!

Hieronder geven we eerst weer hoe je kunt reageren op deze nota.

Daarna geven we een korte algemene schets van de Gentse kanaaldorpen. Dan volgt een stukje geschiedenis. Vervolgens geven we voor verschillende domeinen weer wat de belangrijkste plus- en minpunten zijn in de Gentse kanaaldorpen en welke maatregelen al gepland zijn. Deze nota is tot stand gekomen door de samenwerking tussen diverse stadsdiensten, verschillende bewonersgroepen, het OCMW, het projectbureau Gentse kanaalzone, de Politie, door gesprekken met bewoners, door informatie uit beleidsplannen, vroeger onderzoek, persartikels...

Zo willen we samen komen tot een programma voor de Gentse kanaaldorpen. Dat programma bevat een visie op de Gentse kanaaldorpen en maatregelen en werkpunten voor de komende vijf jaar.

Contactpersonen

Voor informatie, vragen... over Gentse kanaaldorpen kan je steeds terecht bij:
Coördinator **Robert Bosmans**,
tel. 09 266 82 54, fax 09 266 82 54,
E-mail robert.bosmans@gent.be
Communicator **Carmen Van Puyenbroeck**,
tel. 09 266 82 56, fax 09 266 82 56,
E-mail carmen.vanpuyenbroeck@gent.be

De Gebiedsgerichte werking vind je in de
Onderstraat 22, 9000 Gent

Tussen de start van de opmaak van het programma en de uiteindelijke communicatie van het goedgekeurde programma (2006) zitten we natuurlijk niet stil.

Op weg naar een **volwaardig programma**, is deze tekst een eerste aanzet tot discussie over je deelgemeente. **Deze nota heeft dan ook niet de bedoeling volledig te zijn.**

We willen graag horen hoe jij denkt over de Gentse kanaaldorpen, want dat is wat de Gebiedsgerichte Werking van stad Gent doet: samen werken aan je deelgemeente!

We willen graag horen hoe jij het leven in een Gents kanaaldorp ervaart!

HOE KAN JE REAGEREN OP DEZE NOTA?

1. Geef je mening door de vragenlijst achter aan de nota in te vullen. De ingevulde vragenlijst kan je deponeren in de brievenbus van het Dienstencentrum van Oostakker en dit tot **30 januari 2005**. Of je kunt de vragenlijst tegen die datum opsturen naar één van de contactpersonen.
2. Er komt een permanente tentoonstelling in het Dienstencentrum van Oostakker. Ook daar zal er een brievenbus staan om de vragenlijst in te deponeren.

3. Wil je jouw reactie liever mondeling kwijt? Dat kan ook. De Gebiedsgerichte Werking komt op diverse momenten naar de Gentse kanaaldorpen. Samen met de bewonersgroepen nodigen we jullie uit om op een middag of avond jullie mening te geven over de Gentse kanaaldorpen.

4. Wil je je mening liever per e-mail kwijt? Dan kan ook! Je vindt onze e-mailadressen op de voorgaande pagina.

Alle verenigingen en organisaties uit de Gentse kanaaldorpen krijgen de nota automatisch toegestuurd. We peilen op deze manier naar hun mening over de Gentse kanaaldorpen.

De reacties van bewoners en andere geïnteresseerden zullen mee richting geven aan het **'Programma voor de Gentse kanaaldorpen'**.

Organiseert jouw vereniging een activiteit en vind je dat de opmaak van het programma daar ook toegelicht kan worden?

Contacteer dan de Gebiedsgerichte Werking.

Wat volgt na deze eerste stap?

Alle informatie uit onze activiteiten en gesprekken wordt verwerkt en voorgelegd aan de betrokken **stadsdiensten**. Deze groep bekijkt welke opmerkingen, voorstellen... nodig, wenselijk en haalbaar zijn. Samen met stadsdiensten en politici maken we een voorontwerp van programma op.

In het **voorjaar van 2006** keren we samen met betrokken ambtenaren en politici terug naar de Gentse kanaaldorpen om een **voorstel van programma** met alle geïnteresseerden te bespreken. **Midden 2006** moet een **definitief programma** goedgekeurd worden door het College van Burgemeester en Schepenen.

Een blik op de Gentse kanaaldorpen en de kanaalzone

De Gentse kanaaldorpen en de kanaalzone zijn in hun evolutie onlosmakelijk verbonden. De uitbreiding van de kanaalzone heeft gevolgen voor de Gentse kanaaldorpen en vice versa.

Voor de kanaalzone bestaat reeds sinds 1993 een gebiedsgerichte werking. Het **project Gentse Kanaalzone** (vroegere Rom-project¹) werd op initiatief van de provincie Oost-Vlaanderen opgestart. Het project heeft ondermeer als doel de ontwikkeling van wonen en de industrie beter op elkaar af te stemmen. Voor dit project is heel wat onderzoek gebeurd. Ook werden de bewoners van Oostakker en de Gentse kanaaldorpen nauw betrokken bij de opmaak van maatregelen. Het Project Gentse Kanaalzone komt meermaals ter sprake in deze nota. Meer informatie over het Project Gentse Kanaalzone vind je op www.gentsekanaalzone.be of bel naar het Projectbureau Gentse Kanaalzone op het nummer 09 267 84 48.

Gentse kanaaldorpen

De Gentse kanaaldorpen vormen een deelgemeente met zeer verschillende kenmerken: de nabijheid van de haven en industrieparken, de verschillende dorpsstraten, de Moervaart met een jachthaven...

In het westen grenzen de Gentse kanaaldorpen aan de J.F. Kennedylaan. Oostelijk zien we Lochristi. In het zuiden is er de grens met Oostakker (Wittewalle). In het noorden vormt Wachtebeke de grens.

Een kenmerk van de Gentse kanaaldorpen is het aanwezige landbouwgebied. Zo vind je daar ook nog enkele oude rustieke hoeses.

Een ander kenmerk is de nabijheid van verschillende zich nog steeds ontwikkelende **industriegebieden** vooral in het westen en in het zuiden. Hierdoor ontstaat er een druk op de verkeerssituatie zowel in de verschillende dorpskernen als in de andere buurten en op de kwaliteit van het leefmilieu.

Daarnaast is het eveneens opvallend dat de Gentse kanaaldorpen een zwak **openbaar vervoernet** hebben. Er zijn wel voldoende haltes maar een beperkt aanbod in momenten. Bewoners zijn vooral aangewezen op de Belbus.

De Gentse kanaaldorpen bestaan uit **Sint-Kruis-Winkel, Mendonk en Desteldonk**.

Sint-Kruis-Winkel bevindt zich het meest noordelijk en heeft vijf woonkernen. Vooreerst de dorpskern, dan de Warande, de A. De Smetstraat, de G. Van Heckelaan en tenslotte de M. Herpelinckstraat.

Rechts van Sint-Kruis-Winkel vindt men **Mendonk**, dat gelegen is tussen de Moervaart en Zuidlede.

Het meest zuidelijke gesitueerde kanaaldorp is **Desteldonk**. Deze dorpskern ervaart de meeste hinder van het nabijgelegen havengebied.

¹ ROM staat voor Ruimtelijke Ordening en Milieu

Enkele gegevens

	Gentse kanaaldorpen	Kanaalzone
Oppervlakte:	10,49 Km ² (10.493.548 m ²)	30,61 Km ² (30.605.291 m ²)
Bebouwde oppervlakte:	0,27 Km ² (266.950 m ²)	2,61 Km ² (2.609.512 m ²)
BPA's :	Geen	23A Meulestede (deels) 23B Meulestede (deels)
Fysische barrière:	N: Grens Gent – Wachtebeke O: Grens Gent - Lochristi Z: Wittewalle W: J.F. Kennedylaan	N: Grens Gent – Zelzate O: J.F. Kennedylaan Z: Vliegtuiglaan W: Grens Gent - Evergem
Bebouwingsgraad	2,5 %	11,6 %

Kanaalzone²

De kanaalzone wordt in het noorden begrensd door Zelzate. In het oosten is grotendeels de J.F. Kennedylaan de grens. Het zuiden wordt begrensd door de Vliegtuiglaan. In het westen vormt de randgemeente Evergem de grens.

De haven van Gent vormt, **naast een poort voor Vlaanderen**, een belangrijke productie-ruimte voor de stad. Het gebied is beeldbepalend voor de stad en dringt er door tot in het centrum. Het landschap wordt bepaald door maritiem-industriële activiteiten.

Het havengebied van Gent beslaat een oppervlakte van in totaal een **3.291 ha**, verdeeld over 511 ha wateroppervlak (kanaal en dokken) en 2.780 ha terreinen. Het beheer is in handen van het Havenbedrijf Gent (Gemeentelijk Autonoom Bedrijf).

De verschillende overslagbedrijven en industrieën zijn gevestigd langs het zeekanaal en de diverse havendokken: het Rodenhuedok, het Mercatordok, het Sifferdok en het Grootdok met zijn zijdokken (Zuid-, Midden- en Noorddok).

Al deze dokken zijn toegankelijk voor de grootste schepen die de haven kunnen aanlopen (80.000 ton Deadweight of het draagvermogen van het schip).

Momenteel wordt er gewerkt aan een nieuw dok, namelijk het **Kluizendok**. Op 4 oktober 1996 werd de eerste paal geheid en de tweede fase van de bouwwerken werd in oktober 2003 beëindigd. Momenteel zijn de eerste bedrijven in aanbouw.

Vanuit het hart van West-Europa biedt de haven van Gent aangepaste voorzieningen voor de behandeling en distributie van de meest uiteenlopende goederen, van massagoederen zoals kolen en erts tot stukgoed zoals auto's, elektronica, textiel en woudproducten.

Dankzij de vlotte verbindingen met het hele Europese achterland via de weg, het spoor en de binnenwateren is de haven uitgegroeid tot een van de belangrijkste commerciële en industriële centra van België, met een totale tewerkstelling van een 27.000 mensen.

Voor bedrijven die hun goederen via de haven van Gent willen verspreiden maar zich er niet met een eigen installatie willen vestigen, bieden de zogenoemde logistieke dienstverleners aan derden de meest geavanceerde opslag-, distri-

butie- en logistieke diensten, waarbij zij optreden als partners om zo voet aan wal te krijgen op de Europese markt.

De haven van Gent heeft een uitstekende ligging voor productie- en distributieactiviteiten en biedt volledig uitgebouwde bedrijvenparken met moderne opslag- en kantoorruimte. Bedrijven die een productie- of verwerkingseenheid willen opstarten, kunnen ook goedgelegen industrie-terreinen huren, zowel watergebonden als niet-watergebonden.

In het Project Gentse Kanaalzone werken publieke en private betrokkenen op vrijwillige basis samen aan de strategievorming en concrete projecten voor de ontwikkeling van de Gentse kanaalzone. Deze aanpak heeft als doel het ruimtelijke beleid, het milieubeleid, het mobiliteitsbeleid en het economische beleid in dit gebied beter op elkaar af te stemmen.

De visie op de ontwikkeling van het gehele gebied is in 1996 tot een concept-streefbeeld uitgewerkt.

Op basis van verder onderzoek en visievorming is dat concept streefbeeld in 2002 als voorstel van strategisch plan "Wel-varende kanaalzone" goedgekeurd.

Het strategische plan is opgevat als een beleidsplan dat naast het streefbeeld met de economische, ruimtelijke en milieuopecties voor de lange termijnontwikkeling, een uitvoeringsprogramma met acties en maatregelen op korte en lange termijn bevat. Tevens zijn in het document de organisatiestructuur en de instrumenten voor de uitvoering van de acties en maatregelen aangegeven.

Het streefbeeld in het strategische plan is opgebouwd op basis van acht concepten:

1. Ontwikkeling van een veelzijdige compacte haven met kanaal en dokken en de R4-oost en west als dragers.
2. Clustering van milieubelastende activiteiten in het noordelijke kanaaldeel rond de plaatsen waar deze reeds aanwezig zijn.
3. Versterking van lineaire Gentse kanaaldorpen met de hoofdstraat als drager, en met een voelbare band naar de aanwezige open ruimte.

4. Buffers uitbouwen tot koppelingsgebieden, als overgang van Gentse kanaaldorpen en -wijken naar bedrijvenzones en ter versterking van de natuurlijke (bos)structuur aan Kale, Molenvaardeken, Avrijevaart, Moervaart en stuifzandrug.

5. Opwaarderen van de twee armen van de R4 als ontsluiting van de haven en met zichtlocaties en bakens als contactvlak tussen haven en omgeving.

6. Gentse kanaaldorpen en bedrijventerreinen uitbouwen als knopen in het lijnennet van het gemeenschappelijk en zacht vervoer.

7. Gent zeehaven rechtstreeks verbinden met andere havens en haar hinterland.

8. Dampoort en Muide-Meulestede opwaarderen tot kwalitatief woonwerkgebied, als scharnier tussen stad en haven.

Voor meer informatie over het strategische plan voor de kanaalzone surf naar www.gentsekanalzone.be of bel naar het Projectbureau Gentse Kanaalzone op het nummer 09 267 84 48.

Skaten te Sint-Kruis-Winkel

Dit jaar is er een belangrijke beslissing gevallen voor de afbakening van de Gentse zeehaven. Na het advies van de Raad van State heeft de Vlaamse regering het **gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan van de Gentse zeehaven definitief vastgesteld op 15 juli 2005**

Met de definitieve vaststelling van het plan geeft de Vlaamse overheid aan:

1. binnen welke afbakeningslijn de ontwikkeling van de Gentse haven moet gebeuren,
2. welke de randvoorwaarden zijn voor de uitvoering van projecten rond havenontwikkeling, landbouw, natuur en buffering van woonzones,
3. hoe de R4 moet omgevormd worden.

Het vastleggen van de afbakeninglijn voor het Gentse zeehavengebied heeft verstrekende gevolgen:

1. de aangeduide woonzones in de kanaalzone worden hierdoor beschermd en gegarandeerd en het bepaalt eveneens de inrichting van de koppelingsgebieden,
2. het behoud en de versterking van de ecologische infrastructuur wordt mogelijk gemaakt, samen met zuinig ruimtegebruik en de versterking van de buffers aan de rand,

3. het biedt de mogelijkheid tot een gebiedsgericht beheer door verschillende partners. Zo kan de Vlaamse overheid (financiële) instrumenten voor havenontwikkeling inzetten en wordt duidelijk waar het Havenbedrijf Gent als gebiedsbeheerder zal optreden.

Enkele weetjes...

- De kantine voor havenarbeiders bevindt zich aan de Singel en biedt uitzicht op een excentriek landschap. De kantine verhuist in februari/maart 2006 naar de Farmantstraat, tegenover Loods 13. De kantine biedt maaltijden aan de arbeiders van de haven en is tegelijk toegankelijk voor iedereen. Deze plek wordt vaak gebruikt als feestzaal.
- Het Executieoord van Rieme is overgeplaatst naar het Executieoord in Oostakker omwille van de ontwikkeling van het Kluizendok.
- In Mendonk heeft men een "Bedevaart Sint Bavo" traditie telkens in de periode van 1 tot 9 oktober: "Menige eeuwen reeds geleden leefde Bavo op dees grond. Sinds dien tijd hoort hij de bedden hier gestort uit 's pelgrims mond."
- Ook typisch zijn de meerdere kleine kapelletjes op de kruispunten in de Gentse kanaaldorpen.

	Gentse kanaaldorpen		Gent	
Bevolkingsdichtheid	211 inwoners/km ²		1.475 inwoners/km ²	
Totale Bevolkingsaantal (2004)	2.210 inwoners		230.723 inwoners	
D60 Sint-Kruis-Winkel met 1128 inwoners of 51% , D50 Desteldonk-Dorp met 815 inwoners of 36,9%, D69 Mendonk met 229 of 10,4%				
Bevolkingsevolutie (1997 vs 2004)	+1,9%		+2,8%	
Aandeel niet-Belgen (2004)	24 personen of 1,1%		16.121 personen of 6,99%	
Gemiddelde leeftijd (2003)	38,6 jaar		40,2 jaar	
Natuurlijke groei (2004 vs 2003)	+15 personen		+558 personen	
Migratie (2004 vs 2003)	+11 personen		+735 personen	
Etnisch-Culturele Minderheden (2004) ¹	14 inwoners of 0,6%		30.314 inwoners of 13,1%	
Aandeel geboortes in kansarme gezinnen t.o.v. aantal geboortes (2000-2001-2002)	4%		11%	
Bevolkingssamenstelling	0-19	23,8%	0-19	20,8%
Leeftijdsgroepen (2004)	20-64	59,3%	20-64	61%
	65+	16,9%	65+	18,1%
Bevolkingssamenstelling	0-19	22,8%	0-19	21,3%
Leeftijdsgroepen (1998)	20-64	59,8%	20-64	60,3%
	65+	17,3%	65+	18,4%

Doordat de Gentse kanaaldorpen behoren tot het buitengebied van Gent is de bebouwingsgraad heel wat lager dan de gemiddelde bebouwingsgraad van Gent.

De Gentse kanaaldorpen hebben minder inwoners per km² dan het gemiddelde in Gent.

Desteldonk kende een lichte daling (periode 1998 – 2004). In 2004 huisvesten de Gentse kanaaldorpen in totaal 2.215 inwoners.

Er wonen in de Gentse kanaaldorpen -in vergelijking met stad Gent- maar weinig niet-Belgen.

Ongeveer **0,6%** van de inwoners van de Gentse kanaaldorpen behoort tot een **etnisch-culturele minderheid**³.

Afgaande op het aantal geboortes in kansarme gezinnen (in verhouding tot alle geboortes in Gent) komt kansarmoede niet veel voor in de Gentse kanaaldorpen.

Qua **leeftijd kent** de bevolking van de Gentse kanaaldorpen meer jongeren en minder senioren in vergelijking met Gent in het algemeen.

³ Etnisch-culturele minderheden= Belgen van allochtone afkomst, woonwagenbewoners, vluchtelingen en mensen zonder papieren (cijfers van 2003).

Gentse kanaaldorpen

Desteldonk is te identificeren als een kanaalgemeente ten oosten van het kanaal Gent-Terneuzen. Op het grondgebied van Desteldonk verwijzen archeologische vondsten op menselijke aanwezigheid in de Midden-Steentijd. Het dorp wordt bepaald door de kerk. De oudste gegevens klimmen op tot de 14de eeuw. Heel wat van de omringende gebouwen stammen uit de tweede helft van de 19de eeuw. Kenmerkend zijn de een-lagige dubbelwoningen. Verder van het dorp af werd Desteldonk vooral gekenmerkt door landbouwgebied met verspreide hoeven. Samen met de uitbreiding van de kerk en het dorpsplein getuigen de 19de-eeuwse hoeven van een ware ontplooiing in die periode. Sedert het midden van de 20ste eeuw wordt steeds meer cultuurlandschap ingenomen door recente bebouwing en grootschalige industriële inplantingen.

Traditioneel wordt de naam **Winkel** in verband gebracht met een hoek in de Riemse heide ten noorden van Gent. De ontginning van dit heidegebied geschiedde vanuit Uithoven. Dit ontginningssentrum hing af van de abdij van de Kloosterorde Cisterciënzers die in het begin van de 13de eeuw in het naburige Doornzele werd gesticht. Uit de curie Hage ontstond de parochie Winkel, met centraal de Heilig-Kruiskerk. De oudste geschreven inlichtingen dateren van de late 12de eeuw, toen Winkel kerkelijk afhing van het bisdom Utrecht. De oudste materiële sporen in de huidige kerk wijzen op een klein bakstenen kerkgebouw uit de 14de eeuw. In de loop van de latere Middeleeuwen werd de kerk verder uitgebreid, wat onder meer nog te zien is aan het koor en de westtoren. Er volgde een nieuwe kerkuitbreiding in de 17de eeuw. Telkens weer weerspiegelt die uitbreiding een bloeiperiode van de omringende landelijke

Een stukje geschiedenis...

leefgemeenschap. In de 17de, de 18de en de 19de eeuw werd het kerkinterieur herhaaldelijk aangepast en verrijkt, meestal met inbreng van de heer van Winkel en andere parochianen. De oudste kerk stond wellicht op het voorhof van een adellijke site. Over de middeleeuwse voorgangers is thans nog weinig bekend. Alleen het grachttracé is in het dorpscentrum te volgen. Dit kasteel werd voornamelijk in de 17de-18de eeuw onder impuls van de familie della Faille verder uitgebouwd. Het kasteel zelf verdween in het begin van de 19de eeuw, maar de hoeve, de landerijen, grachten en dreven bleven tot ver in de 20ste eeuw het landschap bij de dorpskom bepalen. Dit is ook nu nog ten dele zo, versnipperd en achter recente huizen in een 20ste-eeuws verkavelingspatroon. In het begin van de 19de eeuw richtte de familie della Faille even buiten de kasteelsite een bescheiden landhuis op met een ruim landschapspark. Dit bleef tot op heden eveneens gedeeltelijk bewaard en toont hoe dergelijke panden zich goed integreerden in het unieke landschap van Winkel, met name tussen de hoger gelegen oude landweg (een verbinding tussen Meetjesland en Waasland) en de Moervaartvallei. Sinds het midden van de 19de eeuw kende het dorpscentrum van Winkel een opgemerkte evolutie. Aanvankelijk bleef een bewoning van verspreide hoeven nog het uitzicht bepalen, maar de hoeven werden talrijker, groter en sloten dichter bij elkaar aan. Daarnaast waren er ook andere vormen van bewoning, zoals huizen met winkels en herbergen, en grootschalige functies zoals gemeentehuis, school en klooster. Sinds het midden van de 20ste eeuw bepalen woningen in een dicht verkavelingspatroon en bedrijven het uitzicht van Sint-Kruis-Winkel die door het kanaal Gent-Terneuzen en de erbijhorende oevergebieden voor verkeer, industrie en haven onsamenvattend werd.

Mendonk is een kanaaldorp waarvan de geschiedenis tot heel ver in de tijd teruggaat. Op de zandrug langsheen de Kale-Durme verbleven al mensen in de Midden-Steentijd.

Het toponiem Mendonk wijst op een Merovingische oorsprong, die in 694 als 'Medmedung' wordt vermeld. Tot aan het eind van het Ancien Regime behoorde Mendonk tot de bezittingen van het Gandaklooster, later van de Sint-Baafsabdij en sinds de 16de eeuw van het bisdom Gent. De Bavokerk in het huidige centrum van het dorp wordt vaak in verband gebracht met de kluis waar Bavo verbleef, overleed en eerst begraven werd vooraleer hij opnieuw in het Gandaklooster (latere Sint-Baafsabdij) werd bijgezet. Zelfs indien er geen zekere bewijsvoering is, toch heeft de Bavocultus eeuwenlang, zelfs tot in de 20ste eeuw, een betekenis gehad voor Mendonk. De middeleeuwse Bavokapel hoorde bij een Hof van Sint-Baafs. Op de plaats van de huidige kerk stond er in de 17de eeuw een barok kerkgebouw. Dit werd in 1870, met een nieuwe, naar het noorden gerichte oriëntatie, herbouwd. Na een brand in 1944 volgde een nieuwe herbouw. Hoewel een lokalisatie in het huidige dorpscentrum mogelijk blijft, wordt de Bavocultus ook geassocieerd met de Spanjeveer nabij de Kale-Durme en de Moervaart, op de grens met Sint-Kruis Winkel. De huidige bebouwing aan Mendonkdorp verwijst voorts naar de 19de-eeuwse ontplooiing van deze kleine landelijke gemeente die behalve uit een bewoningsconcentratie in dorpskern, verder voornamelijk landbouwgebied en verspreide hoeven omvatte.

Sinds het midden van de 20ste eeuw komt er evenwel steeds meer bewoning bij, ten nadele van het oorspronkelijke cultuurlandschap. Omwille van de havenuitbreiding werd Mendonk in 1965 gefusioneerd, deels met Gent en deels met Wachetebeke.

Kanaalzone: hoe is de Gentse haven ontstaan?

De eeuwige strijd van Gent om de zee te bereiken

De eerste poging tot het graven van een kanaal werd ondernomen in 1251 met het Lievekanaal van Gent naar Damme, dat toen aan het Zwin gelegen was. Maar het Zwin verzandde en het Lievekanaal had tegen het einde van de 15e eeuw vrijwel alle betekenis verloren.

In 1547 was er een tweede poging met het graven van de **Sassevaart** die een drukke handelsroute werd. Maar in de zestiende eeuw betekenden de Godsdienstoorlogen het einde van de scheepvaart op de Sassevaart omdat de Westerschelde en alle daarop aansluitende waterwegen gesloten werden voor alle verkeer. Een volgende poging kwam er met het **kanaal Gent-Brugge-Oostende** dat gegraven werd in de zeventiende eeuw. Maar tengevolge van de afschaffing van de vroegere handelsprivileges was er slechts weinig activiteit.

Uiteindelijk werd het huidige **kanaal Gent-Terneuzen** gegraven in de 19de eeuw onder het bewind van Willem I, Koning der Nederlanden. In 1822 werd het definitieve plan goedgekeurd en in 1827 konden de werken worden gestart. Naarmate het scheepvaartverkeer en de havenactiviteiten toenamen, werd het zeekanaal uitgebreid:

- 1880 - 1881: graven van de Voorhaven en het Houtdok
- 1900 - 1930: graven van het Grootdok met het Noord-, Midden- en Zuiddok
- 1931: graven van het Schepen Sifferdok

De werken aan het Sifferdok werden bemoeilijkt door de crisis van de jaren dertig en door wereldoorlog II. Een heropleving was zo goed als onmogelijk aangezien de afmetingen van de bestaande sluis ontoereikend waren voor de moderne naoorlogse zeeschepen. In 1960 werd een overeenkomst ondertekend tussen België en Nederland waarin werd bepaald dat er een nieuwe zeesluis gebouwd zou worden en dat het Kanaal aangepast zou worden voor schepen tot 80.000 laadvermogen per schip.

- 1961 - 1968: verlenging van het Sifferdok
- 1966 - 1968: graven van het Petroleumdok
- 1968: inhuldiging van de nieuwe zeesluis
- 1970 - 1971 / 1975 - 1978: graven van het Rodenhuizedok
- 1996 - 2005: graven en inhuldiging van het Kluizendok

De buurten in de haven

De naam **Port Arthur** verwijst naar een archeologische site die tijdens de Eerste Wereldoorlog werd ontdekt bij graafwerken ten oosten van het Groot Dok. De vondsten wezen menselijke aanwezigheid aan vanaf de Oude Steentijd tot de Middeleeuwen. De Merovingische⁵ begraafplaats Port Arthur zou behoord hebben bij de nederzetting Slot. Slot of Sclautis is één van de oudste vermelde dorpen in Vlaanderen en moet gelokaliseerd worden in de omgeving van het huidige Slotendries op Oostakker. Hoewel de vindplaats heden ten dage moeilijk te situeren is, wordt hij op grond van recente studies meer oostelijk van de Port Arthurlaan, in de omgeving van de Henri Farmanstraat, gelokaliseerd.

Ter Donk behoorde vroeger tot de gemeente Kluizen, thans gefusioneerd met randgemeente Evergem. Topografisch worden de oudste nederzettingskernen in belangrijke mate bepaald door de Durme-Kalevallei en vooral door de hogere zandige kouterrug ten noorden daarvan. In zoverre thans bekend, trokken beide menselijke bewoning aan van in de Steentijden. Kluizen en Terdonk ondergingen de gevolgen van het zoeken van Gent naar een vlotte verbinding met de Westerschelde en dus naar de zee toe. Er was de Burggravenstroom, oorspronkelijk de verlenging van de Gentse Schipgracht over Evergem en verder noordwaarts, wellicht naar Biervliet. In 1547 nam Keizer Karel het initiatief voor het aanleggen van de Sassevaart, waarbij gedeeltelijk gebruik gemaakt werd van de reeds bestaande waterlopen. In het begin van de 19de eeuw moest een gedeelte van Terdonk wijken voor de aanleg van het kanaal

Gent-Terneuzen. Daarbij aansluitend is er ook de spoorweglijn Gent-Zelzate waarvan het ontstaan tot 1865 teruggaat en die het landbouwgebied van Terdonk doorsneed. Toch behield Terdonk gedeeltelijk zijn landelijk voorkomen tot in de 20ste eeuw. Er zijn ook enkele middeleeuwse sites bekend. De nog bestaande bebouwing van Terdonk is vrijwel uitsluitend 20ste-eeuws.

Het deelgebied **Langerbrugge** wordt doorsneden door het kanaal Gent-Terneuzen. Langerbrugge ontstond aan de rivierovergang (het veer) over het kanaal, wat zich weerspiegelden in het type bewoning. De explosieve ontwikkeling van haven en industrie hebben het historische voorkomen van Langerbrugge, zoals bijvoorbeeld de samenhang tussen de west- en de oostkant, erg verstoord.

Bron: Laleman Marie-Christine, Dienst Stadsarcheologie 2005
⁵ Merovingen = Dynastie van Frankische koningen

De **Gentse kanaaldorpen** behoren tot het buitengebied van Gent. Uit het Ruimtelijk Structuurplan Gent (RSG)⁶ kunnen we de grote toekomstlijnen afleiden.

Op de dekzandruggen in het noorden en aan de rand van enkele kouters zijn straatdorpen ontstaan. Een aantal werden uitgebreid met lintbebouwing langs de weg. In het noorden zijn op Gents grondgebied de straatdorpen Sint-Kruis-Winkel, Mendonk en Desteldonk ontstaan.

Typische eenlagige dubbelwoonst

Wonen

...BRENGT ONS NAAR VANDAAG

Het woongebied van de Gentse kanaaldorpen is beperkt. De historische dorpskernen kennen gedeeltelijk een gesloten bebouwing en een **lichte verdichting** is merkbaar in de dorpen.. Voor buitengebied geldt dat beperkte verdichting mogelijk is. Gronden kunnen dichtgebouwd worden met een maximum van 15 woningen per hectare. De uitbreidingsplannen vallen onder de bevoegdheid van het Vlaams Gewest.

Er zijn kleine residentiële verkavelingen maar toch zien we ook enkele rijwoningen in de dorpen. Typisch zijn de eenlagige dubbelwoningen in Desteldonk. De minst kwalitatieve woningen vinden we in Desteldonk-dorp en Mendonk. Voor de bewoners zijn weinig voorzieningen voorhanden: een apotheek, een dokter, beperkt en onvoldoende aanbod aan winkels.

Het wonen is in de dorpen sterk vermengd met haven- en landbouwactiviteiten.

Toch ervaren bewoners dat het goed om wonen is in deze streek. Goedkope bouwgronden en ruimte voor inbreiding zonder dat de omgeving haar landschappelijk karakter zal verliezen zijn sterktes.

Vanuit het **Project Gentse Kanaalzone** voerde men in 1999 bij de bewoners een leefbaarheids-onderzoek⁷ uit om hun noden te kennen op het vlak van gemeenschapsvoorzieningen, woon- en verkeerssituatie, beeldkwaliteit van het landschap en de milieumstandigheden. De bewoners werden actief betrokken in het bedenken van voorstellen. Men zocht samen naar oplossingen om de verdere uitbouw van de haven te laten gebeuren zonder dat de leefbaarheid van de woonkernen in het gedrang komt. Ook hier zien we weerom een splitsing van taken tussen het Projectbureau Gentse Kanaalzone en de Gebiedsgerichte werking van de stad Gent. Als het gaat over bv. de ondersteuning van de lokale handel en uitbouw van basisvoorzieningen (post, dienstencentrum), van kleinschalige projecten van sociale huur- en koopwoningen ...is de Stad Gent de opvolger

van deze plannen. De effectieve opvolging van de inrichting van de koppelingsgebieden is dan weer de taak van het Project Gentse Kanaalzone.

Door de afbakening van de Gentse kanaalzone worden de dorpskernen beschermd tegen industriële uitbreiding.

Uit studies van het Project Gentse Kanaalzone bleek verder dat in dit gebied enkele zonevreemde woningen staan.

In de **kanaalzone** bevinden zich enkele geïsoleerde woninggroepen. In deze 'woonlinten', vaak midden in het zeehavengebied, is de leefkwaliteit ronduit laag. In de toekomst wordt geen bewoning meer toegelaten in dit gebied.

In de Gentse kanaaldorpen zijn er geen sociale woningen, wel stijgt recent de vraag naar sociale huisvesting
De kanaalzone kent vier sociale woningen aan het Zuidledeplein (Langerbrugge).

⁶ Met het Ruimtelijk Structuurplan Gent trekt de Stad Gent de krijtlijnen hoe in de toekomst wordt omgesprongen met de ruimte in de stad. Meer informatie op www.gent.be, ga naar wonen en leven, stedenbouw, publicaties.

⁷ WES, januari 1999: "ROM-project Gentse kanaalzone, Onderzoek kwaliteitsobjectieven en verbeterpunten leefbaarheid van de woonkernen"

En in de toekomst...

Er zijn **bepaalde bouwreserves** voorhanden in de **Gentse kanaaldorpen**. Deze reserves zijn bedoeld om de eigen lokale woonbehoeften in te vullen en deels om de verwijderde leefgroepen uit de kanaalzone op te vangen. Het is niet de bedoeling om instroom van nieuwe bewoners te voorzien. Wel wordt er gewaakt om de leefbaarheid van de Gentse kanaaldorpen te behouden.

Ook is er nog ruimte voor **sociale projecten**. Aan de Rechtstraat in Desteldonk worden vijf sociale koopwoningen gebouwd door de sociale huisvestingsmaatschappij Klein Landeigendom.

Enkele voorbeelden van **verkavelingen** die privé gerealiseerd worden: acht halfopen woningen in de Rechtstraat te Desteldonk, vier loten van koppelwoningen in de Albert De Smetstraat in Sint-Kruis-Winkel en zes halfopen woningen in de Kapelledreef van Sint-Kruis-Winkel.

Voor de ontwikkeling van het **bedrijventerrein Lourdeshoek** (boven Meulestede) zijn er onteigeningen nodig.

Sociale huisvesting	Gentse kanaaldorpen	Gent
Aandeel sociale huurders t.o. totaal huishoudens (2001)	0%	11,5%
Aandeel sociale huurders t.o. totaal huishoudens (1999)	0%	11,8%
Aandeel kandidaat sociale huurders t.o. totaal huishoudens (2001)	1,3%	7,8%
Aandeel kandidaat sociale huurders t.o. totaal huishoudens (1999)	1,2%	6,2%

VERENIGINGSLEVEN

Bewoners van de Gentse kanaaldorpen voelen zich sterk verbonden met Oostakker en de randgemeenten Zelzate en Wachtebeke. Ze maken gebruik van faciliteiten aanwezig in die randgemeenten.

Het Salzburgerhof in Sint-Kruiswinkel heeft een feestzaal. Verschillende verenigingen maken gebruik van deze accommodatie, zoals Dartsclub Gouden pijl, Karabijnclub Vrije Schutters, Carnavalclub Gilde der Bokken, WWS Oostenrijkse Club, Spaarkas De Lustige Spaarders, Duivenmaatschappij De Jagers, Vissersclub De Waterratten..

Ook is er één dekenij actief in de Gentse kanaaldorpen. Dekenij Desteldonk organiseert jaarlijks de driedaagse septemberkermis. Dekenijen kunnen bij de Stad financiële steun krijgen voor de communicatie rond hun activiteiten.

De senioren van de Gentse kanaaldorpen hebben (voorlopig nog) geen Clubhuis. Sommigen zijn verenigd in de Christelijke Bond der Gepensioneerden. Bewoners van Sint-Kruiswinkel zijn vragende partij voor een Clubhuis in hun dorp.

Ook zijn er jeugdverenigingen in de Gentse kanaaldorpen. Onder andere scouts en chiro zorgen voor ontspanning van de aanwezige jeugd. De jeugdverenigingen melden een tekort aan speelruimte zowel in openlucht als binnenruimte.

In de Gentse kanaaldorpen is er één openbare ingerichte speelruimte. Deze bevindt zich op de Georges de Baetsplaats, naast de J.F. Kennedylaan, in Sint-Kruis-Winkel. Dit speelterrein ligt vlak naast een vrachtwagen - parkeerplaats.

Leven, ontmoeting en cultuur

Jongeren kunnen er basketten en hun skate-talent ontwikkelen. Verder is er nog één privé-speelterrein naast het kerkhof eveneens in Sint-Kruis-Winkel.

Kinderen en jongeren uit alle Gentse kanaaldorpen blijken een tekort aan **speelpleinen met speelinfrastructuur** te ervaren. De Gentse kanaaldorpen organiseren geen speelstraten. De bewonersgroep uit Sint-Kruis-Winkel is vragende partij voor een ingericht speelplein in de omgeving van de Jozefienenstraat.

De Gentse kanaaldorpen hebben enkele sportverenigingen: watersportvereniging Spanjeveer te Mendonk, Sidmar stelt voetbalterreinen ter beschikking aan FC Sint-Kruis-Winkel...

Ook de jachthaven (momenteel nog zone-vreemd) in Mendonk zorgt voor recreatie. Tijdens de zomermaanden worden er boottochten op de Moervaart of fietstochten langs de Durme georganiseerd.

Naast deze verenigingen kennen de Gentse kanaaldorpen ook meerdere bewonersgroepen. Zij hebben regelmatig overleg met diverse overheden via het Project Gentse Kanaalzone. De bewoners zijn begaan met hun buurt en wensen mee te spreken over veranderingen in hun leefomgeving. Deze groepen brengen verschillende thema's naar voor binnen het Project Gentse kanaalzone: mobiliteit, milieuproblemen..

In overleg met de stedelijke Gebiedsgerichte werking kaarten bewonersgroepen het gebrek aan ontmoetingsruimte en speelterreinen aan.

CULTUUR

De **Gentse kanaaldorpen** hebben vier geklasseerde monumenten en een geklasseerd stadsgezicht. De monumenten omvatten de Heilig Kruiskerk te Sint-Kruis-Winkel, de Kapel O.L.Vrouw van Troost ter Warande, het orgel in de O.L.Vrouw Geboortekerk in Desteldonk en de schandpaal voor de kerk van Mendonk. Het stadsgezicht is de omgeving van de kapel Onze Lieve Vrouw van Troost ter Warande.

In het dorp van Mendonk bevindt zich de Culturele kring Moerlede, socio-culturele verenigingen zijn verzameld in deze culturele kring. De verenigingen maken o.a. gebruik van de accommodatie van de privé-zaal De Parking in Sint-Kruis-Winkel.

In de Gentse kanaaldorpen is er geen bibliotheek. Bewoners kunnen gebruik maken van de bibliotheek van Oostakker. In 2002 verhuisde de stedelijke bibliotheek van Oostakker naar een nieuwe locatie, gelegen aan het dorpsplein. Nu heeft de bibliotheek een binnentuin, een vrije ruimte boven die gebruikt kan worden voor tentoonstellingen. Ook werd aan de bibliotheek een informatiezuil geplaatst.

Het **Cultuurplatform D.M.O.W.** (Desteldonk, Mendonk, Oostakker, Sint-Kruis-Winkel) overkoepelt meerdere socio-culturele verenigingen. Deze verenigingen melden een tekort aan multifunctionele ruimte. De Stad is echter bezig met de opbouw van een nieuw polyvalent centrum voor Oostakker en de Gentse kanaaldorpen. In maart 2002 kocht de stad de gebouwen op de hoek van de Pijkhoekstraat en de Gasthuisstraat. Beter bekend als de "feestzaal" of het "parochiaal centrum De Kring". Wegens gebrek aan financiële middelen kon de parochie niet meer investeren in de gebouwen en hierdoor verloor het centrum geleidelijk zijn sociale functie.

Het Gentse stadsbestuur nam daarom het initiatief om het socio-culturele leven in Oostakker en de Gentse kanaaldorpen te ondersteunen en dit

gebouw een nieuw sociaal leven te geven.

De Stad organiseerde al twee informatievergaderingen.

De eerste vond plaats in december 2001 en verduidelijkte de intenties van de stad. De laatste vond plaats in juli 2003 en werden de definitieve plannen van het bouwproject voorgesteld. In augustus vorig jaar gebeurde de eerste steenlegging, daarna zijn dan ook de grondwerken gestart. Het bouwproject vordert goed, de opening wordt gepland op 1 april 2006.

Ook de **kanaalzone** heeft een geklasseerd monument en stadsgezicht: de elektriciteitscentrale van Langerbrugge en haar onmiddellijke omgeving.

In de kanaalzone is ook het **Beeldhouwerscollectief Loods 13** gevestigd. Momenteel verzorgt vzw Loods 13 volgende cursussen in opdracht van OCMW en VDAB: steenhouwen, koperslaan, scheepstimmerij en keramiek. Eén van de doelstellingen van Loods 13 is het rekruteren van jonge kunstenaars zonder statuut of bestaansmogelijkheid en hen via de alternatieve tewerkstellingscircuits op te leiden tot volwaardige artistieke ambachtslui en artistiek educatieve medewerkers.

Het oude beeld '**Ode aan de dokwerker**' van Germain Janssens, de postbode-beeldhouwer wordt vervangen door een De Bucks creatie. Het oude beeld was niet bestand tegen de weerselementen. Het beeld werd op de rotonde aan de Port Arthurlaan geplaatst. In 1999 waaide de wereldbol eraf. Het beeld werd dus een gevaar voor het verkeer.

De wereldbol wordt getorst door de mythologische figuur Atlas, de eeuwige rebel die in opstand kwam tegen de goden op de Olympos. Als straf moest Atlas het dak van de wereld dragen. Het beeld, in een karakteristieke De Buckstijl, wordt gemaakt van staal en gedreven rood koper. Het zal dus zeker weerbestendig zijn.

En in de toekomst...

Het gebrek aan polyvalente en receptieve ruimtes zal door de opening van het **polyvalent centrum De Kring (Oostakker)** in 2006 opgelost geraken. Ook werkt de Stad samen met diverse verenigingen uit Oostakker en de Gentse kanaaldorpen om gezamenlijk een beheersplan voor het centrum op te stellen.

In Sint-Kruis-Winkel wordt momenteel een oude school (tegenover het Salzburgerhof) omgebouwd tot een **multifunctioneel gebouw** met o.a een **Clubhuis** met bolbaan voor senioren en een **jeugdhuis** voor Chiro Totem.

De Stad wil investeren in het aanleggen van **voetbalterreinen** ter hoogte van de Spanjeveer (Mendonk). Provincie Oost-Vlaanderen is bezig met een studie over de recreatie aan de Moervaart. In het najaar plant men een aanbesteding voor het ontwikkelen van een provinciale RUP van de Moervaart. De vraag naar voetbalterreinen kan dan opgenomen worden.

Salzburgerhof in Sint-Kruis-Winkel

In de Gentse kanaaldorpen is er weinig publiek groen (13.460m² of 1,3 ha). Wel hebben de dorpen een groen uitzicht door de aanwezigheid van veel privé-groen: landbouwgebied, bufferzones van bedrijven, etc... Desteldonk heeft 0,6 ha openbaar groen, 0,5 ha openbaar groen situeert zich in Sint-Kruis-Winkel en slechts 0,05 ha ligt in Mendonk.

Een bijzondere troef voor de Gentse kanaaldorpen is de aanwezigheid van de **Moervaart**. De natuurlijke structuur van Moervaart wordt versterkt. In een brede zone rond de Moervaart vindt hiervoor actieve natuurontwikkeling plaats in een keten van bestaande bosjes en waterrijke graslanden. Ook dit thema wordt bekeken in de aanbesteding van het provinciaal RUP van de Moervaart.

In de **kanaalzone** is er 25.468 m² rest groen zoals bomen langs de wegen etc... met een beperkte publieke bruikbaarheid. Op braakliggende terreinen ontwikkelden zich enkele waardevolle natuur elementen. Via het Vlaamse Natuurdecreet worden bepaalde vegetaties aanwezig in de Kanaalzone beschermd, denk maar aan de moerasvegetaties. Omwille van het bosarme karakter van heel Vlaanderen (en de Gentse regio in bijzonder) wordt voor alle Vlaamse bossen een standstill principe gehanteerd (cf. Vlaams bosdecreet van 26 november 1999).

En in de toekomst...

Gentse kanaaldorpen

Langs de oude en nieuwe **Moervaart** wordt een onderling verbonden geheel van **kleine natuurskeden voorzien van natte gebieden**. De ruimte tussen de oude en de nieuwe Moervaart wordt opgehouden. Op basis van terreinonderzoek komt een totale opper-

Groen

vlakte aan natte gebieden van minstens 84 ha in aanmerking voor gewenste natuurontwikkeling. Daarvan is 24 ha reeds te beschouwen als natuurlijke natte vegetatie, 63 ha kunnen nog aangewend worden als compensatie voor de op termijn bedreigde vegetaties in de kanaalzone.

Buffers worden uitgebouwd tot **koppelingsgebieden**, als overgang van bedrijvenzones naar woonkernen en ter versterking van de natuurlijke (bos)structuur aan Moervaart en de stuifzandrug. Bufferruimten tussen bedrijvenzones en woonkernen worden koppelingsgebieden, die met beide naastgelegen functies een band hebben en er betekenis voor hebben.

Momenteel ligt het planprogramma van de Vlaamse Landmaatschappij voor het landinrichtingsproject van de koppelingsgebieden ter goedkeuring bij de Vlaamse regering. **Indien er geen wijzigingen zullen aangebracht worden zal begin 2006 gestart worden met de inrichtingsplannen voor de koppelingsgebieden Desteldonk-Noord en Zuid.** In 2006 zouden de drie koppelingsgebieden rond het kluisendok aan de beurt komen. En daarna volgen de inrichtingsplannen voor Sint-Kruis-Winkel-Zuid, Langerbrugge-Zuid....

De bewoners worden tevens op de hoogte gehouden van de gang van zaken, zowel bij de opmaak van de inrichtingsplannen als bij de uitvoering van de maatregelen.

Dit kan bv. via de verspreiding van een landinrichtingskrant.

De nieuwe functies zijn recreatie en gemeenschapsvoorzieningen.

Een actieve landschapsofbouw en, op passen-de plaatsen ook natuurontwikkeling, vinden er plaats. De essentiële elementen van deze nieuwe landschappen worden door de Vlaamse Landmaatschappij gerealiseerd, ten laatste gelijktijdig met de ontwikkeling van (nieuwe delen van) de naastgelegen bedrijventerreinen. In de gehele kanaalzone worden koppelingsgebieden geselecteerd, in de moervaartruimte een drietal met verschillende karakteristieken. Het (bredere) koppelingsgebied van **Desteldonk-Noord** heeft een belangrijke landbouwfunctie (met serres), maar aangevuld met bospartijen en perceelsrandbegroeiingen als visuele schermen en waar nodig met gemeenschapsvoorzieningen ten behoeve van dorp en/of bedrijven. Het koppelingsgebied van **Desteldonk-Zuid** wordt in belangrijke mate gevormd door een afschermdende massa (bv. een beboste berm) aan de rand van het bedrijventerrein en perceelsrandbegroeiingen tussen de aanwezige grondgebonden landbouw, en evolueert volgens de opportuniteiten op lange termijn naar een gebied met sierteelt en tuinbouw in serres. Voor een goede overgang naar **Mendonk en Sint-Kruis-Winkel** wordt het reservegebied Moervaart-Noord gedeeltelijk ontwikkeld bij het bestaande bedrijventerrein Moervaart-Noord noordwaarts tot aan de te vergroenen oevers van het Hoofdgeleed en de aanwezige sterke groenmassa rond de Oude Moervaart.

De te vergroenen oevers, bestaande bomenrijen en natte graslanden geven samen een afgewerkte rand van het bedrijventerrein. Tussen deze groene rand en het dorp Sint-Kruis-Winkel vinden op de drogere gronden nabij het dorp grondgebonden landbouwactiviteiten en glastuinbouw en sierteelt een plaats.

Vlakbij de Gentse kanaaldorpen wordt een **groenpool** ontwikkeld. Het voormalige vliegveld van Oostakker is één van de vier Gentse stedelijke groenpolen. De Stad zou dit gebied graag uitbreiden met 150 hectare bijkomend groen. Op deze terreinen wordt echter nog een aantal jaren zand gewonnen. Wanneer de zandwinning afgelopen is, wordt er begonnen met de realisatie van deze groenpool. Er komt een kerngebied waar natuur primeert, daar rond wordt een stadsbos uitgebouwd. Het merendeel van dit bos zal op het grondgebied van Lochristi liggen. Het bos zal aansluiten bij het bestaande groengebied rond de visvijver in de Drieselstraat.

Kanaalzone

Zoals hierboven vermeld heeft de Vlaamse Landmaatschappij een planprogramma ontwikkeld voor de koppelingsgebieden.

Het jaagpad aan de Moervaart

De **Gentse kanaaldorpen** hebben een ambivalente verhouding met de nabijgelegen haven. Enerzijds zorgt de haven voor heel wat lokale tewerkstelling, anderzijds kennen de inwoners van de Gentse kanaaldorpen heel wat milieu problemen.

Voor de Gentse kanaaldorpen startte men reeds in de jaren '90 het project Gentse Kanaalzone (vroegere ROM-project) op dat tot doel had de ontwikkeling van wonen en industrie in dit gebied beter op elkaar af te stemmen. De woonkwaliteit wordt sterk bepaald door de milieuhinder die de Gentse kanaaldorpen ervaren. Een belangrijk element ivm duurzaam ondernemen is het beperken van milieuvervuiling. In het Project Gentse Kanaalzone hanteert men als doelstelling het "**stand still principe**": er mag niet meer hinder veroorzaakt worden dan nu al het geval is. Het gaat niet om harde afdwingbare normen en grenzen maar er moet minstens naar gestreefd/gewerkt worden. De ingezette middelen hiervoor zijn nieuwe technologieën, milieuzonering...

Het Project Gentse Kanaalzone wil er zorg voor dragen dat de leefkwaliteit van de Gentse kanaaldorpen wordt beschermd en waar mogelijk wordt verbeterd.

Sinds 2002 kunnen inwoners permanent, 24/24, 7/7 terecht op het gratis telefoonnummer van het **Milieuklachtenmeldpunt**

0800 92 999. Het milieuklachtenmeldpunt is een initiatief van de stad Gent, de randgemeenten Zelzate en Evergem, de Provincie Oost-Vlaanderen, het Havenbedrijf Gent en de Vlaamse overheid (Afdeling Milieu-Inspectie).

Dit meldpunt heeft de volgende doelstellingen:

- fungeren als één aanspreekpunt voor de bewoners;
- verkrijgen van een duidelijk beeld m.b.t de lokale hinderbeleving in het bijzonder 's avonds en 's nachts als de reguliere besturen niet bereikbaar zijn;

Milieu

- aan de hand daarvan bepaling van beleidsprioriteiten; efficiënte klachtenregistratie en – opvolging (o.a. door de betrokken bedrijven snel op de hoogte te brengen indien nodig) en betere communicatie met de bewoners.

Het meldpunt registreerde 93 klachten in 2004. De meeste klachten hebben betrekking op het compartiment lucht (geurhinder en stofhinder in totaal 73 klachten of 79 %). Er waren ook 20 geluidsklachten (21 %)

De meeste klachten gaan dus over **geur- en stofhinder**. De geurhinder wordt grotendeels toegeschreven aan de chemische en petrochemische industrie. Ook **stofhinder** is een klacht die meerdere bewoners uiten hoewel de geldelijke normen niet worden overschreden. Diverse bedrijven hebben maatregelen getroffen om deze hinder voor bewoners zoveel mogelijk te beperken. Bewoners uit verschillende buurten (zowel uit de Gentse kanaaldorpen als uit Oostakker) laten weten dat ze de laatste jaren de verbetering qua geur- en stofhinder opmerken.

Bij Sidmar is er recent (najaar 2004) een nieuwe ontstoffingsinstallatie geplaatst, Euro-Silo maakte werk van de installatie van een sproeigordijn, de verneveling in de laadruimte, de opmaak van een procedure voor het lossen van een schip...

Ook bestaat er een groenbuffer met hoge bomen op het bedrijventerrein aan de overkant van de Kennedylaan.

De **geluidshinder** wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de industrie, enkele keren door laden en lossen van schroot.

De geluidsoverlast wordt mede veroorzaakt door de toenemende vraag naar **vervoer**.

Jaarlijks wordt het milieuklachtenmeldpunt geëvalueerd en bijgestuurd.

Uit de evaluatie blijkt dat de terugkoppeling rond de klachtenbehandeling met de klager beter kan.

Een randopmerking is dat voor het aanpakken van bepaalde klachten vaak veel overleg, langdurig onderzoek en investeringen nodig zijn. Directe resultaten zijn niet altijd mogelijk.

Toch blijft het belangrijk dat de bewoners van de Gentse Kanaalzone hun klachten steeds blijven melden. Belangrijk is ook om zoveel mogelijk info door te geven over de aard van de hinder, plaats, frequentie...

Ook zullen er meer inspanningen geleverd worden naar betere bekendmaking van de klachtenlijn.

Vanuit het Projectbureau Gentse Kanaalzone zijn er ondertussen stickers gemaakt ter promotie van het Milieuklachtenmeldpunt.

De terreinen van het vroegere metaalbedrijf La Floridienne in de Gentse haven zijn dit jaar gesaneerd (kostprijs: 12 miljoen euro). La Floridienne maakte tussen 1930 en 1961 metaalzouten en liet een gigantische afvalberg achter. De sanering was uitermate belangrijk voor de verdere ontwikkeling en invulling van de terreinen rond het Kluizendok. In de bodem zat cyanide en arseen, rond deze vervuilde grond is een betonnen kuip geplaatst die met een speciale folie afgesloten is. Door deze aanpak is er geen gevaar meer voor de volksgezondheid.

Hoewel bewoners uit b.v. Sint-Kruis-Winkel pleiten voor een **hondentoilet** in hun buurt heeft de Stad besloten voorlopig geen nieuwe hondentoiletten meer te openen.

In de Gentse kanaaldorpen is er geen containerpark. Wel kunnen de bewoners gebruik maken van het containerpark in de Lourdesstraat van

Oostakker. In het **containerpark** kan je terecht met die soorten huishoudelijk afval waarvoor IVAGO geen inzameling aan huis organiseert. Maar ook glas, papier en karton, brandbaar grofvuil of metaal kan je er kwijt.

En in de toekomst...

Sinds 1988 is in de kanaalzone het "**stof-meetnet**" operationeel. Dit jaar wordt dit meetnet geheroriënteerd. De doelstelling is de hinderbeleving van de omwonenden te integreren in het stofonderzoek. Dit zal toelaten eenduidiger de stofbron te bepalen. In eerste instantie spitst het onderzoek zich toe op het gebied de Gentse kanaaldorpen.

De stad Gent en andere overheden proberen eigenaars te stimuleren hun huizen **duurzaam te renoveren** door het uitreiken van premies. Zo bestaat er een verbeteringspremie, een premie voor een hemelwaterinstallatie, een premie voor het aanleggen van een groendak...

De Stad geeft het goede voorbeeld door de renovatie van het **dienstencentrum van Oostakker**. Zo wordt de gevel geïsoleerd en komen er nieuwe vensters met dubbel glas.

Het inrichten van **diverse koppelingsgebieden** zal de milieu-hinder voor de Gentse kanaaldorpen verminderen. Zo is er b.v. vastgelegd dat de koppelingsgebieden **voor of gelijktijdig** met de ontwikkeling van de economische zones moeten worden ingericht om de **leefbaarheid** van de dorpen te **waarborgen**.

Naast het inrichten van de koppelingsgebieden heeft de Vlaamse Landmaatschappij ook de opdracht een grondenbank op te richten. Bedoeling is landbouwers die onteigend worden de mogelijkheid te geven hun gronden te ruilen voor landbouwgronden die buiten een onteigeningszone liggen. Specifiek voor de Gentse kanaalzone is de grondenbank in aanmaak voor het gebied rond het Kluizendok.

Rondom het Kluizendok is in 2005 het grootste windmolenpark in België ingeplant. Elf windmolens van bijna honderd meter hoog leveren energie aan 12.500 gezinnen.

De zone 30 octopus

GENTSE KANAALDORPEN

De Gentse kanaaldorpen vormen een **door-gangsgebied** naar en van de haven, Oostakker, het Waasland...

De Gentse kanaaldorpen zijn met de auto **goed bereikbaar** vooral door de nabijheid van R4-Oost.

De keerzijde van deze goede bereikbaarheid is het drukke autoverkeer.

Bedrijfsvervoer en woonwerkverkeer

De Gentse kanaaldorpen is in de eerste plaats een **doorgangsgebied** voor de haven. Dit maakt dat de dorpen veel zwaar vervoer kennen. Momenteel zijn er baggerwerken bezig aan de Moervaart. Dit zorgt voor een tijdelijke overlast van vrachtverkeer in Sint-Kruis-Winkel.

De Gentse kanaaldorpen worden geconfronteerd met **sluipverkeer**. Vooral werknemers uit de kanaalzone gebruiken lokale wegen om files, stoplichten e.d. te vermijden.

Verkeer

Verkeersveiligheid

De Stad heeft zones 30 geïnstalleerd rond de schoolomgevingen.

Sinds april zijn er ingrijpende werken aan de gang in de Rechtstraat in Desteltonk. Deze zijn begroot op 1.190.000 euro. Zowel de wegenis, de riolering als de nutsleidingen worden integraal vernieuwd.

De fietsroute door het Skaldenpark wordt erg positief gewaardeerd en laat een vlotte veilige verbinding toe tussen Desteltonk en Oostakker.

Openbaar vervoer

Er zijn **26 bushaltes** in de Gentse kanaaldorpen. Deze woonkernen met hun laag reizigersaanbod kunnen via reguliere lijndiensten nauwelijks tegen aanvaardbare kosten van gemeenschappelijk vervoer worden voorzien.

Het aantal haltes wordt als voldoende ervaren maar er is een beperkt aanbod aan opstapmomenten. De Lijn heeft vier vaste momenten per dag (twee in de voormiddag en twee in de namiddag afgestemd op de schooluren). Om aan deze vraag te kunnen voldoen werd een vorm van collectief vraagafhankelijk vervoer ontwikkeld. Bewoners hebben de mogelijkheid gebruik te maken van de Belbus.

En in de toekomst...

De Gentse kanaaldorpen zijn door hun ligging nauw verbonden met de kanaalzone. De Gentse kanaaldorpen hebben last van **sluipverkeer** van en naar de haven.

Het Vlaamse gewest wenst het economische verkeer en het woon-werkverkeer te scheiden door verschillende maatregelen zoals economisch verkeer verzamelen via laterale wegen, bouwen van 'Hollandse complexen' en bruggen, invoegen van filters in dorpskernen, aansluitingen van dorpen via parallelwegen, fietsbruggen....

In totaal worden er **19 knooppunten** voor de **R4 West en Oost** aangepakt door het Vlaamse Gewest.

In de komende jaren zijn voor de **R4-Oost** gepland:

- 2006: realisatie van Hollands complex aan Skaldenpark
- 2006: realisatie rondpunt aan de Gebroeders Naudtslaan
- 2007: realisatie van Hollands complex Langerbrugge
- 2008: realisatie Piratenbrug en parallelweg (Skaldenpark)

Omwille van budgettaire redenen zullen de **knooppunten Desteldonk en Sint-Kruis-Winkel** niet voor de eerstvolgende jaren zijn. De hele operatie om de R4 te herstructureren zal meer dan 10 jaar duren.

De **elektronische vrachtwagensluizen** voor Desteldonk en Sint-Kruis-Winkel kunnen omwille van juridische obstakels evenmin snel gerealiseerd worden.

Momenteel is er een onderzoek van het Vlaamse Gewest, Provincie Oost-Vlaanderen en Stad Gent naar de mogelijkheden van de **zuidelijke havenring**.

Het Vlaamse gewest is nu bezig met het verder ontwikkelen van het **jaagpad** voor fietsers en voetgangers langs de Moervaart.

In de **provinciale RUP** Moervaart wordt ook aandacht besteed aan te ontwikkelen fietsassen en wordt bekeken of er een uitbreiding van Groenas 1 mogelijk en wenselijk is.

De Stad wil een **dorpenroute aanleggen**.

Dit is één van de vier nieuwe hoofd fietsroutes. Het traject gaat van de Dampoort naar de Gentse kanaaldorpen. Het fietspad in het Skaldenpark behoort tot het traject van deze dorpenroute.

In de huidige legislatuur zijn er geen verkeersleefbaarheidsmaatregelen voorzien. De Stad wil deze maatregelen koppelen aan geplande Aquafinwerken. Deze collector-werken worden ten vroegste voorzien in 2008.

KANAALZONE

Het Havenbedrijf (in samenwerking met diverse overheden) is continu bezig met de verbetering van de infrastructuur in en rond de haven van Gent.

Spoorinfrastructuur

Elke kaai in de haven is uitgerust met één of meer sporen die via het rangeerstation Gent-Zeehaven aansluiting geven op het uitgebreide Belgische en internationale spoorwegnet. Op die manier kunnen de goederen ook vlot via het spoor worden vervoerd van en naar het achterland, een factor die - geleid op de toenemende congestie op de wegen - steeds belangrijker wordt.

De lijn 55 op de linkerkanaaloever is recent omgelegd in het kader van de bouw van het Kluizendok en de aansluiting van deze nieuwe industrieterreinen op het spoorwegnet.

Wegeninfrastructuur

De wegverbindingen van de haven van Gent zijn vrij uniek te noemen. De twee belangrijkste Europese autowegen, namelijk de E17 (Stockholm-Lissabon) en de E40 (Londen-Istanbul), kruisen elkaar immers in Gent in de onmiddellijke nabijheid van de havenzone.

De haven is met deze kruising verbonden via een expresweg (R4), die langsheen het hele havengebied loopt. Vanaf elke kaai in de haven kunnen vrachtwagens vlot op een tiental minuten de E-wegen bereiken.

De haven van Gent is zeer centraal gelegen ten opzichte van de Belgische luchthavens. Vaak worden goederen via één van deze luchthavens verder gedistribueerd naar andere Europese landen

Binnenvaart

Diverse kanalen en rivieren verbinden de haven van Gent met het uitgebreide net van binnenvaartwegen die toegang geven tot België, Nederland, Duitsland en Zwitserland

Naar het zuiden vormt de Ringvaart de verbinding met de Schelde en de Leie, waarlangs naar het Zuid-Belgische en Noord-Franse achterland kan worden gevaren

Openbaar vervoer

Er zijn 47 bushaltes in kanaalzone.

In december 2003 startte de CVBA (coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid) '**De uitzendbus**', met middelen van het Gentse steunpunt 'Dienstenwerkgelegenheid', een pendeldienst voor interim-werkkrachten in het Gentse havengebied. Een dienst voor tijdelijke werknemers tewerkgesteld in de moeilijk bereikbare bedrijven(-zones) in dit gebied.

Deze busdienst verzekerde het werknemersvervoer tussen het station Gent-Dampoort en de bedrijven uit de Gentse haven, het Skaldenpark en directe omgeving in het bijzonder. De 'uitzendbus' was een half jaar operationeel onder deze naam; tot het failliet van hoger vermelde CVBA in mei 2004. De Uitzendbus bracht toen gemiddeld 40 à 50 interim-arbeiders per dag ter plaatse.

Om het probleem van een oplossing te voorzien en de geboden dienstverlening te garanderen, depanneerden het provinciebestuur en de uit-

zendsector de busdienst. De dienstverlening in deze vorm – **de Skaldenparkbus** – wordt stopgezet in 2005.

Om de woon-werkverkeerproblematiek op deze en andere locaties in Gent van een duurzame oplossing te voorzien, wordt in 2006 actie ontwikkeld door een **nieuw Gents samenwerkingsverband**. Het gaat om een samenwerking tussen de Stad Gent, de Provincie Oost-Vlaanderen, de sociale partners, De Lijn, De Punt en de interim-sector. Deze structuur neemt de busdienst over vanaf januari 2006 en zal deze verder uitbreiden. Bewoners, vaak oudere personen, van het Zuidledeplein en Langerbruggekaai betreuren **het verdwijnen van hun vaste lijnbus naar Gent**. Momenteel moeten ze gebruik maken van de Belbus naar Evergem en daar overstappen. Ook heeft de kanaalzone twee goed uitgeruste **veerdiensten**, een aan Langerbrugge en een aan Terdonck. Deze dienst van het Vlaamse gewest is gratis.

Bedrijfsvervoer

Bij bouwwerken wordt van de bedrijven verwacht dat ze een mobiliteitsplan hebben opgemaakt (vb voorzien in vergoeding voor fietsers, voetgangersvergoeding, gratis openbaar vervoer en geen kilometervergoeding voor autogebruikers, voorzien in fietsenstallingen en –lockers binnenin het bedrijf). Bij (grotere) verbouwingen en nieuwbouw vraagt de Stad aangepaste parkeervoorzieningen binnen bedrijven om te vermijden dat parkeeroverlast afgewenteld wordt op het openbaar domein.

En in de toekomst....

De weginfrastructuur

- De afwerking van de Industrieweg tot een volwaardige noord-zuid-as op de linkerkanaaloevers, de aansluiting van deze as op het E-wegennet (E17/E40) naar het zuiden en in het noorden de uitbouw van een goede aansluiting op de N49 Antwerpen-kust.

- De realisatie van een wegverbinding tussen de linker- en rechterkanaaloever.
- De ontsluiting voor het wegverkeer van de bedrijfsterreinen rond het Kluizendok en van het industrieterrein "De Nest" te Evergem.
- De langverwachte heraanleg van de Kuhlmanlaan is voorzien in 2006.

Daarenboven dient ook op de rechterkanaaloever de bestaande infrastructuur permanent te worden verbeterd, waarbij de aandacht voornamelijk uitgaat naar:

- De verbetering van het kruispunt Kennedylaan-R4, de ontsluiting van de nieuwe industriezones rond het Mercatordok, ten zuiden van de Moervaart en ten noorden van het Rodenhuzedok.

Binnenvaart

In het kader van het Vlaamse Infrastructuurplan zijn er plannen voor een aanpassing van de Ringvaart en de aansluiting op het Seine-Nord Bekken via de Bovenschelde en/of de Leie voor binnenschepen met een laadvermogen van minstens 4.000 ton.

Werken aan de Rechtstraat

De Gentse kanaaldorpen hebben **twee kleuter/basisscholen** en **geen secundaire scholen**. Het aanbod aan basisscholen is voldoende. De kleuter/basisscholen zijn St -Laurens in Sint- Kruis-Winkeldorp en Edugo Sint-Vincentius in Desteldonk

We zien dat enkel het vrije onderwijsnet is vertegenwoordigd. Voor secundair onderwijs zijn de bewoners aangewezen op het aanbod in Oostakker.

In de kanaalzone

De Universiteit Gent doet sinds enkele jaren een ernstige inspanning om het haven- en maritieme gebeuren ook in een wetenschappelijk verantwoorde context gestalte te geven. In dit opzicht werd een **Studie- en Documentatiecentrum (Maritiem Instituut)** opgericht en werd een aanvullende opleiding haven- en maritieme wetenschappen gecreëerd binnen de Faculteit van de Rechtsgeleerdheid.

De **Provinciale Brandweerschool** bevindt zich aan de Rodenhuisenkaai. De brandweerschool is in 1986 opgericht door de provincie

Onderwijs

en de koninklijke Oost-Vlaamse Brandweerbond. Ruim 6.000 leden van de gemeentelijke brandweer en een 16.000-tal personeelsleden van openbare en private instellingen en bedrijven volgden er al praktijkopleiding.

De school beschikte lange tijd als enige over een grote vuurhal die toeliet om in realistische omstandigheden te oefenen bij het bekampen van diverse vuurhaarden. Na 15 jaar intensief gebruik zijn de hal en omliggende oefenterreinen aan renovatie toe. Om van de site een volwaardig trainingspark te maken, worden ook een stuk autosnelweg en een spoorverbinding aangelegd voor specifieke trainingen.

Ook de **Oost-Vlaamse Politie Academie (OPAC)** bevindt zich in de kanaalzone en is het centrum voor de politieopleidingen in de provincie Oost-Vlaanderen.

De Gentse kanaaldorpen kennen weinig voorzieningen zowel voor jongeren, senioren, sporters, minder begoede bewoners als creatievelingen.

Er zijn hulpkantoren van het **dienstencentrum Oostakker** in Sint-Kruis-Winkel, Mendonk en Desteldonk met een infoloket 'stedenbouw en openbaar domein', 'huisvesting', en 'bevolking'. De Gentse kanaaldorpen hebben geen postkantoor en zijn hiervoor aangewezen op Oostakker of Wachtebeke.

Enkel kantoren van de Christelijke streek van vakbonden en mutualiteiten zijn vertegenwoordigd in de Gentse kanaaldorpen.

Voor de **kinderen** beschikt Desteldonk over het kinderdagverblijf 'Het Troetelhuis' en Sint-Kruis-Winkel over 'Dumbo'. Ook zijn er meerdere onthaalmoeders in de Gentse kanaaldorpen. Werknemers uit de haven maken eveneens gebruik van deze kinderdagverblijven. Het aanbod aan opvang voor kinderen is voldoende.

Er zijn **geen rusthuizen** in de Gentse kanaaldorpen, wel zijn er meerdere in de onmiddellijke omgeving nl. in Oostakker en Wachtebeke.

Er bestaat een **welzijnsoverleg Sint-Amandsberg**, georganiseerd vanuit het OCMW. In dit overleg zijn welzijnsverenigingen uit de Gentse kanaaldorpen vertegenwoordigd. Hieruit is de 'werkgroep informatie en communicatie' ontstaan die streeft naar een optimale overdracht van informatie tussen hulpverleners en burgers.

Voorzieningen, zorg en opvang

Kinderopvang in Sint-Kruis-Winkel

In Sint-Kruis-Winkel was er de Therapeutische Gemeenschap De Sleutel. In samenwerking met het OCMW heeft De Sleutel het project 'Perspectief' opgericht. Het project omvat de begeleiding van (ex)drugsverslaafden op verschillende levensdomeinen met het accent op het begeleiden naar tewerkstelling of opleiding. In juli is De Sleutel verhuisd naar de Jozef Guislainstraat aangezien ze daar een locatie vonden die beter aan hun noden voldeed.

En in de toekomst...

In Sint-Kruis-Winkel bouwt de Stad een multifunctioneel gebouw. Hierin komt een Clubhuis voor senioren en een jeugdhuis.

In de omgeving tussen Desteldonk en Men-donk ligt er **deels een bedrijventerrein groter dan 5 ha 'zeehavengebied' (omgeving van de Moervaart)**.

De dorpen hebben slechts drie buurtwinkels.

In de Gentse kanaaldorpen zijn er -in vergelijking met de stad Gent- minder werklozen. Ook neemt het aantal werklozen sterker af dan het Gents gemiddelde. Heel weinig bewoners -in vergelijking met volledig Gent- zoeken hulp bij het OCMW.

Economie en werk

Economische situatie van de bewoners

	Gentse kanaaldorpen	Gent
Werkloosheidsgraad (2004)	4,5%	10,1%
Werkloosheidsgraad (1997)	5,5%	10,3%
OCMW steungerechtigden (dienstjaar 2003)	0,3%	2,1%
OCMW steungerechtigden (dienstjaar 2000)	0,2%	1,9%
Aandeel huishoudens met inkomen lager dan 12.395 EURO (aanslagjaar 2000)	28,2%	32,8%
Aandeel huishoudens met inkomen lager dan 12.395 EURO (aanslagjaar 1998)	29,6%	34,3%

Handel en horeca

De Gentse kanaaldorpen kennen slechts drie buurtwinkels. Dit voldoet niet aan de minimumvoorziening voor een dorp. Bewoners ervaren dit als een groot tekort. De vestigingssubsidie, die de Dienst Economie van de Stad Gent vanaf juni 2005 uitreikt, kan het tij helpen keren. Opstartende buurtwinkels kunnen dan subsidies aanvragen voor inrichtingswerken en investeringskosten.

Voor warenhuisketens zijn de bewoners van de Gentse kanaaldorpen aangewezen op Oostakker en de randgemeente Wachtebeke en Zelzate.

Er zijn een beperkt aantal horeca zaken, zoals het eerder vermelde Salzburgerhof in Sint-Kruis-Winkel, de Sint Bavo hoeve in Mendonk...

Landbouw

Landbouwactiviteiten kennen een verdringing door de uitbreiding van industrie en de koppelingsgebieden. Hoewel in de kanaalzone het "stand-still principe" (er mag niet meer hinder veroorzaakt worden dan nu al het geval is) wordt gehanteerd beseft men dat in de toekomst de industrie enkel zal toenemen.

Bedrijven

De Gentse kanaaldorpen zijn gekend omwille van de industrie in de haven. Omwille van deze aanwezige industrie staan de Gentse kanaaldorpen gekend als een tewerkstellingsgebied.

Het bedrijventerrein Skaldenpark (ten noorden van De Gentse kanaaldorpen) heeft een bedrijfsvervoerplan opgemaakt om werknemers die niet naar het bedrijventerrein geraakten van vervoer te voorzien. Ook wordt rond het bedrijventerrein een groenbuffer als koppelingsgebied voorzien.

Bedrijven die actief zijn in de haven van Gent kunnen putten uit een uitgebreide pool van goed opgeleide arbeidskrachten in een brede waaier van specialiteiten. Voor de goederenbehandeling in het havengebied kan men per dag uit een pool van zo'n 500 geschoolde dokwerkers of havenarbeiders kiezen.

Een bijzondere vermelding waard is de Beschutte werkplaats vzw Gandae. Heel wat bekende bedrijven doen een beroep op Gandae Handling Atelier voor het vakkundig verpakken van producten.

Recent is een tweede atelier gevestigd in de haven (Singel 22). Zij creëren tewerkstelling voor personen met een handicap, voornamelijk personen met een lichte of matige handicap, die erkend zijn door het Vlaamse Fonds en die van het Vlaamse Fonds een goedkeuring voor bijstand via beschutte tewerkstelling ontvingen. Meer dan 250 arbeiders, een gedreven team van begeleiders, een uitgebreid machinepark, een modern informaticasysteem dat toelaat de productie in real-time op te volgen, staan garant voor kwaliteit en service.

Uitbreiding havenzone met het Kluizendok

De uitvoering van het project ging van start op 15 april 1996. Dit jaar wordt het Kluizendok ingehuldigd. De bouw van het Kluizendok omvatte de uitvoering van de volgende werken:

1. Bouwen van kaaimuren voor een waterdiepte van 18 m
In totaal dienden 4.200 m kaaimuren te worden gebouwd.
2. Uitvoeren van baggerwerken
Met de baggerwerken is een grondverzet van 14 miljoen m³ gemoeid. De weggebaggerde grond wordt hoofdzakelijk gebruikt voor de ophoging van de omliggende bedrijfsterreinen.
3. Aanleg van toegangswegen
Vanaf de R4 west dienen twee hoofdtoegangswegen te worden aangelegd, die het Kluizendok-complex zullen ontsluiten voor het wegverkeer.
4. Aanleg van spoorwegen
Ten gevolge van de realisatie van het Kluizendok-complex is een bestaande spoorlijn (lijn 55) omgelegd.
5. Aanleg van koppelingsgebieden
Tenslotte zullen ten noorden en ten zuiden van het Kluizendok-gebied ruime koppelingsgebieden worden aangelegd, om de leefbaarheid van de nabijgelegen woonkernen te kunnen waarborgen.

De eerste fase van de bouw van het Kluizendok zelf werd half februari 2001 beëindigd en omvatte de bouw van 1.534m kaaimuur langs het kanaal Gent-Terneuzen en als aanzet tot het dok. De tweede fase werd eind oktober 2003 afgerond en bestond uit de bouw van 1.827m kaaimuur aan de noordzijde van het Kluizendok.

En in de toekomst...

De Stad wenst bedrijven te steunen die betrokken zijn met de buurt waarin ze gevestigd zijn. Binnenkort kunnen bedrijven een financiële ondersteuning krijgen voor initiatieven die de buurt ten goede komen.

Ontwikkeling van het Kluizendok

Dit jaar wordt het Kluizendok ingehuldigd. Met de realisatie van het Kluizendokcomplex op de linkeroever van het kanaal Gent-Terneuzen kunnen op Gents grondgebied een 200 ha terreinen voor havenactiviteiten worden ontsloten.

De terreinen aan het Kluizendok worden aangewend voor de vestiging van nieuwe terminals, waarbij vooral gemikt wordt op goederenstromen van auto's en vloeibare en droge stortgoederen

Nautische toegankelijkheid van de kanaalzone Gent – Terneuzen

In opdracht van de Vlaamse en Nederlandse regering vindt er grensoverschrijdend overleg plaats onder leiding van de gouverneur van Oost-Vlaanderen en de Commissaris der Koning van Zeeland. Hun opdracht bestaat erin dat zij tegen uiterlijk 1 juli 2006 meer duidelijkheid moeten geven over het nut en de noodzaak van de verdieping van het kanaal Gent - Terneuzen en van een tweede grote sluis in Terneuzen met aangepaste tunnel in Sluiskil.

Ontwikkeling van bedrijventerrein Lourdeshoek

In het ontwerp wordt veel aandacht besteed aan het aangenaam wonen in de nabije omgeving. Het ontwerp voorziet een groenbuffer waardoor er een aangenaam zicht is op de New Orleansstraat. Bedrijven worden aangemoedigd om hun kantoren onder te brengen aan de kant van New Orleansstraat.

Landbouw

Door de Vlaamse Landmaatschappij wordt een grondenbank aangelegd voor onteigende landbouwers.

1) Wat vind je goed in de Gentse kanaaldorpen?

2) Wat vind je niet goed in de Gentse kanaaldorpen?
Waarom? Waar situeren de problemen zich precies?

3) Heb je een voorstel voor de Gentse kanaaldorpen?

ZEG JE GEDACHT OVER DE GENTSE KANAALDORPEN !

4) Heb je opmerkingen of aanvullingen bij deze tekst?

5) Vind je de oprichting van een soort 'wijknetwerk' als instrument voor informatie uitwisseling en inspraak voor de Gentse kanaaldorpen?

JA, waarom? En welke vorm kan dit dan aannemen?

NEE, waarom?

Woon je in de Gentse kanaaldorpen? JA / NEE (schrapp wat niet past)

Als je in de Gentse kanaaldorpen woont: hoelang woon je er?

MINDER DAN 5 JAAR / 5 JAAR OF MEER

Kom je in de Gentse kanaaldorpen om te werken / les te volgen / vrije tijd door te brengen?

Hoe oud ben je?JAAR

Wens je op de hoogte gehouden te worden van het programma en de maatregelen voor de Gentse kanaaldorpen?

JA / NEE

Zo ja, graag je gegevens:

Naam:.....

Adres:.....

Telefoon:.....

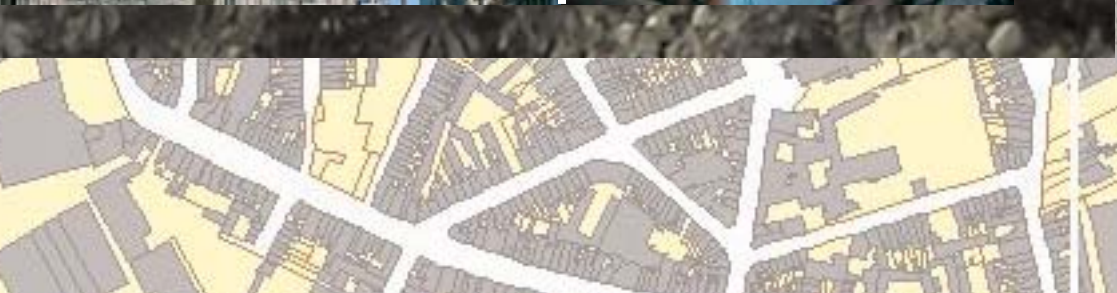
E-mail:.....

De ingevulde vragenlijst kan je bussen in de brievenbus van het Dienstencentrum Oostakker en haar hulpkantoren Of stuur ze naar Carmen Van Puyenbroeck, Gebiedsgerichte Werking, Onderstraat 22, 9000 Gent. Of mail naar carmen.vanpuyenbroeck@gent.be

Met deze nota heb je heel wat informatie over de Gentse kanaaldorpen. Over hoe het er vandaag is en wat er de komende jaren zal veranderen. Je weet nu ook hoe de stad over deze Gentse dorpen denkt. Maar alles kan beter! En een programma schrijf je niet alleen. Vandaar onze oproep! Hoe beleef jij het leven in de Gentse kanaaldorpen? Wat maakt dat je er graag woont? Wat mis je nog? We willen het maar wat graag weten. Enkel zo kunnen we samen werken aan je deelgemeente van morgen. Je kunt reageren door deze vragenlijst in te vullen of ons te mailen, te bellen of te schrijven. Alvast bedankt voor de interesse!"

KAART VAN DE DEELGEMEENTE

Gebiedsgerichte Werking

09 266 82 40

www.gent.be/mijnwijk

gebiedsgerichtewerking@gent.be

Verantwoordelijke uitgever: Frank Beke, Stadshuis, Botermarkt 1, 9000 Gent